

הצעת פתרון – בחינת הבגרות בגיאוגרפיה (נתי"ב)

ק"ץ 2013 – שאלון 057102, 574

הצעת הפתרון הבחינה בגיאוגרפיה נכתבה על-ידי נוגה בן יעקב, מורה לגיאוגרפיה
בבתי הספר של קידום.

אנסיין יוגוסלביה

שאלה מספר 1

מבנה ואוכלוסייה

א. מדינה מס 1- סלובניה. מדינה מס 2- קרואטיה מדינה מס 3- סרביה. מדינה מס 4- בוסניה.
מדינה מספר 5- מונטנגרו. מדינה מספר 6- מקדוניה

ב. אזור נהרות הדנובה-

מאפיינים טופוגרפיים- גובה 0-100, עמק רחב המשתרע ממזרח למערב. אגן הניקוז של האזור
הוא רכס הקרפטים מצפון האלפים הדינריים מדרום.

מאפיינים הידרולוגיים- נהר נפתולי הזורם בדגם פזרות, הצפות וביצות, מסיים בדלתא ונשפך
אל הים התיכון.

אזור האלפים הדינריים-

מאפיינים טופוגרפיים- גובה 2000+, רכס רחב המשתרע מצפון מערב לדרום מזרח לחופי הים
האדריאטי. קימוט אלפני צעיר

מאפיינים הידרולוגיים- נחלים צרים וקניונים, מפלים ואגמים. תופעות קרסטיות.

אזור הים האדריאטי-

מאפיינים טופוגרפיים- חוף רמתי גובה 300-700 ללא מישור חוף, משתרע מצפון מערב לדרום
מזרח.

מאפיינים הידרולוגיים- חוף עם מפרצים רבים, נחלים נשפכים באסטואר.

ג. השילוב בין הטופוגרפיה וההידרולוגיה משפיע על תפוסת האוכלוסין בכל אזור כך :

אזור הדנובה- צפיפות אוכלוסין גבוהה בשל האפשרות לשוט על הנהר, הגדות מישוריות ונחות
להתיישבות ולפיתוח על הנהר סכרים הידרואלקטריים ותעלות שייט.

אזור האלפים הדינריים- אזור דליל אוכלוסין בשל התוואי ההררי המקשה על התיישבות ופיתוח

אזור חוף הים האדריאטי- אזור דליל אוכלוסין בשל העדר מישור חוף והיות החוף מפורץ וגבוהה
מה שמקשה על התיישבות ופיתוח.

שאלה מספר 2

אקלים

- א. תחנה 2- היא פרישטינה- הממוקמת באיזו הררי בפנים החבל. ולכן יש בה פחות משקעים וקר בה יותר ביחס לדוברובניק הממוקמת באזור נמוך יותר על החוף. משרע הטמפרטורות בעיר החוף קטן יותר משרע הטמפרטורות בעיר ההררית.
- ב. שני גורמים להבדלים: **הקרבה לים** ממתנת את הטמפרטורה ומקטינה את משרע הטמפרטורות. כמו כן קרבה לים מעלה את כמות המשקעים. בנוסף **הגובה הטופוגרפי** משפיע על הטמפרטורות שיורדות ככל שעולים בגובה.
- ג. האקלים בדוברובניק הוא אקלים ים תיכוני, האקלים בפרשטינה הוא אקלים קריר ממוזג.

שאלה מספר 3

קארסט

- א. צורת הנוף הינה מערה קארסטית בעלת זקיפים ונטיפים. שני תנאים הכרחיים להיווצרותה הם משקעים רבים מעל 400 מ"מ בשנה וסלעי משקע- בדרך כלל גיר. הגשם הינו חומצי מעט והוא ממיס את סלעי המשקע הבסיסיים בתוכם נוצרות המערות.
- ב. שתי השפעות אפשריות של הקארסט על הכלכלה הן שהיא עשויה לתרום לתיירות באזור ושהיא יוצרת בעיה לבנות מעל הסלעים הרגישים לתופעה מסכנת התמוטטות.

שאלה מספר 4

כלכלה ורמת פיתוח

- א. על פי שקלול הנתונים סלובניה היא המפותחת ביותר ואילו בוסניה הרצגובינה היא ההכי פחות מפותחת.
- ביסוס לטענה היא שבסלובניה אחוז המועסקים בחקלאות הוא הנמוך ביותר כיאה למדינה מפותחת, בנוסף התמ"ג בה הכי גבוה, אחוז המשכילים הכי גבוהה ושיעור תמותת התינוקות הכי נמוך. מה שמעיד כי זו מדינה בעלת רמת פיתוח של שירותי רפוא והשכלה ובעלת מפעלים ותעשייה מתקדמת התורמים לתמ"ג.

לעומת זאת בבוסניה הרצה גובינה שיעור המועסקים בחקלאות הגבוהה ביותר התמ"ג הנמוך ביותר, תמותת התינוקות הגבוהה ביותר ואחוז המשכילים הוא בין הנמוכים. מה שמעיד כי זו מדינה ברמת פיתוח של שרותי רפואה והשכלה נמוכים וכי כלכתה מבוססת על מגזרים ראשוניים שתרומתם לתמ"ג נמוכה.

ב. שניים מהמאפיינים של בוסנייה הרצה גובינה המקשים על המדינה להתפתח כלכלית- מיעוט משאבים. רובה מיוערת והררית במיוחד במרכזה מה שמפיע על יכולת לפתח תשתיות תחבורה וערים.

ג. בוסנייה הרצה גובינה יכולה לנצל את הגישה שלה אל הים האדריאטי לטובת פיתוח הכלכלה. ואף להוציא את הסחורות השטות על הדנובה דרך רכבת דרכה אל נמל בחוף האדריאטי. בוסניה הרצה גובינה יכולה לנצל את המגוון הנופי במדינה בשילוב עם המטבע הזול לתיירות- המדינה יכולה לפתח תיירות סקי, נהרות חופים והיסטוריה.

שאלה מספר 5

ערים

א. שלושה גורמי מיקום של העיר בלגרד- נמצאת על נהר הדנובה, אזור מישורי בעל שטחים גדולים להתרחבות העיר ובעל אקלים נוח. קרובה להונגריה רומניה ובולגריה. מתחברת לבודפשט באמצעות נהר הדנובה. בעלת עורף כלכלי גדול של שטחי חקלאות נרחבים ומחצבים של מתכות ונפט. נמצאת על כביש "חוצה אירופה" כביש מהיר המשתרע ממזרח למערב אירופה ועובר בכל הבירות.

ב. דוברובניק- מתמחה בתרבות ותיירות וקרוביץ מתמחה בתעשייה ומכרות. הקשר בין המיקום להתמחות בעיר הוא שדוברובניק נמצאת על החוף ולכן תיירותית וקרוביץ יושבת במרכז של מכרות מחצבי טבע.

ג. גורם אחד שעשוי להסביר מדוע לא התפתחה אף עיר נמל לחופי הים האדריאטי הוא שהוא מפורץ מאוד וגבוהה ולא מישורי מה שמקשה על פיתוח תשתית של נמל, בנוסף החוף רדוד מאוד וספינות סחורה. גדולות לא יוכלו להיכנס אליו.